

„Csak kompetens felnőttek nevelhetnek kompetensé gyerekeket”

– Beszélgetés *Hívós Évával*, az Autonómia Egyesület elnökével –

– *Mit jelent az egyesület nevében az autonómia kifejezés?*

– Ha valaki kezébe veszi a kiadványainkat, láthatja, hogy az Autonómia név mellett szerepel egy kiegészítő megnevezés is: Aktív Nevelést Támogató Egyesület. Ennek a négy szónak a kezdőbetűiből képezhető betűszó: az ANTE, latinul: előre, megelőzőként értelmezhető. A mi autonómiafogalmunk és az ante együtt utal arra, hogy az autonóm és az aktív neveléssel nagyon sok, a gyermeki fejlődésben később jelentkező probléma megelőzhető. Maga az egyesület egy kisgyermekneveléssel foglalkozó tudományos műhely kialakulásának meglehetősen fejlett stádiumában jött létre. Terepkutatóként egyre nehezebbé vált számomra, hogy a kisgyermekekhez azonos módon közeledő pedagógusok rendszeres gondolatcserejére lehetőséget adjak és megfelelő keretet biztosítsak. Régóta volt kapcsolatom egy több mint ötven éve fennálló francia, Nemzetközi Aktív Képzési Szervezet (FICEMEA) elnevezésű, egyesületi formában működő társasággal. Mikor a problémáim megoldására a szervezet kutatóitól tanácsot kértem, felvetődött az egyesületalapítás gondolata, mivel ez a szervezeti keret biztosítja a legjobb feltételeket a terepkutatásban együttműködők gondolatcserejére, továbbképzésére. A FICEMEA egyébként a reformpedagógiából ismert école active mozgalmának a szervezete, amely a nevelés szélesebb társadalmi alapokra helyezését fontos céljának tekinti. Az Autonómia Egyesület ennek a célnak a jegyében is szerveződött, olyan emberekkel, akiknek a nevelésről alkotott szakmai elképzeléseiben sok volt a hasonlóság. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az egyesület tagjainak ugyanazokról a témákról kell gondolkodniuk, hanem – épp ellenkezőleg – sokféle témáról, azonos megközelítéssel. Olyan emberek jöttek itt össze, akiknek az életfilozófiájuk közös. Az autonómia a mi felfogásunk szerint egy sajátos életfilozófia, amelyet nagyon sokféle tevékenység, szakma folytatása során lehet érvényesíteni. Talán az sem véletlen, hogy a kisgyermeknevelés területén dolgozók, az óvónők – s hangsúlyozni kell, hogy nem is elsősorban a fővárosi óvónők köréből – verbuválódtak az egyesület tagjai. A kisgyermekneveléshez – ez az egyesület tagjainak közös meggyőződése – sokkal intelligensebb felnőttek van szükség, mint a már tudatosabb, érettebb személyiségű gyermek, fiatal neveléséhez. Ugyanis sokkal nagyobb a nevelői felelősség abban a tekintetben, hogy mi az az érték, amit átadunk a bölcsődésnek vagy az óvodásnak. Ebben a korai stádiumban rendkívül sok mindent lehet tenni a kis emberrel, jót is, de rosszat is. Ez a felelősség az, amely miatt az egyesület tagjai elkezdtek kutatni a kisgyermek autonómiáját biztosító nevelési módokat. Ez a felelősségérzet találkozott azzal a nemzetközi törekvéssel, gondolkodással, amely azt kezdte keresni, hogy abban a viszonyban, amelyben a felnőtt

hat a kisgyerekekre – tudatosan vagy nem tudatosan, tudományos alapokra vagy intuícóra építve –, mennyire van a gyerekeknek lehetősége arra, hogy hasson a felnőttre. Az a fajta gondolkodás hozott bennünket össze az Autonómia Egyesületben, amelynek a lényege annak keresése, miként lehet olyan nevelési gyakorlatot teremteni, amelyben a gyerekekre ható felnőtt és a gyerek együttműködik, hogyan jöhet létre a nevelés során olyan kontaktus, amelyben mindkettőnek van autonómiaja, és ez együtt jár valamilyen együttműködéssel.

– *Az école active kapcsán utalt arra, hogy az a nevelés szélesebb társadalmi alapokra helyezését is fontosnak tartotta. Az Autonómia Egyesület célul tűzte-e ki a nevelés társadalmisítását? Törekszik-e arra, hogy a neveléssel a nem professzionális módon foglalkozók körét valamilyen módon elérje, esetleg bevonjon ebből a körből a tagjai közé embereket?*

– Bizonyos mértékig ezt a legnehezebb elérnünk. Néhány esetben sikerült már egyesületesen kívüli szakembereket megnyernünk bizonyos konkrét programjainkhoz. Az egyesület tevékenységének középpontjában a saját közös gondolkodás kereteinek megteremtése áll, úgy, hogy közben nem harcolunk másokkal, a más irányzatokat vallókkal. Ezt sokszor nehéz elfogadtatni a tagjainkkal is. A pedagógiában, a pszichológiában nagy szükség lenne arra, hogy jöjjenek létre egymástól valóban különböző, eltérő nagy nevelési koncepciók, nagy globális elképzelések, amelyek sajátos filozófián, ember- és világszemléleten alapulnak. Véleményünk szerint tehát nemcsak és nem elsősorban a módszerek különbözőségére, hanem a nevelés egészét átható szemléletmódok egymás mellett létezésére lenne szükség. A pedagógiai szakmai civil szervezetek alkalmasak arra, hogy ilyen nagy szemléleti rendszereket kimunkáljanak, azok gyakorlatban való érvényre jutását, terjedését segítsék, szervezzék. Ez nem jelenti azt, hogy egy-egy nevelési módszer érvényesítése érdekében ne jöhetnének létre civil szervezetek. Mi azonban úgy látjuk, hogy egy-egy globális szemléletmód – s szerintünk az autonómia jellemzően ilyen – sokféle módszer alkalmazása mellett érvényesülhet.

– *Nem mond-e ellent ennek a szemléletnek az, hogy az Autonómia Egyesület a kisgyermek nevelésében akarja megteremteni az autonómiát, a kisgyermeket akarja megvédeni a nem autonóm nevelési viszonyrendszer ártalmaitól?*

– Nem egészen jól értette, amit ezzel kapcsolatban mondtam. A kisgyermekkor tipikus abból a szempontból, hogy a felnőtt mit csinál a kicsivel, s hogy kettejük autonómiaja milyen különböző lehet. A felnőtt nem tud feladni semmit a saját autonómiájából, nem ismeri fel, hogy a kicsinek is szüksége van autonómiára, igaz, hogy más minőségűre, mint az övé. Az egyesület azonban nem közvetlenül a kisgyermekre irányítja a figyelmét, hanem a nevelésben részt vevő felnőttre. Vele akar foglalkozni. Pontosabban fogalmazva: mi alapvetően egymásnak akarunk tapasztalatokat átadni. Az aktív nevelés századfordulón indult mozgalma is arról szólt, hogy a nevelésről, az ember formálásáról mindenkinek sokféle tapasztalata lehet. Az aktivitás a mi egyesületi tevékenységünkben azt a folyamatot jelenti, amelynek során a nevelésben dolgozók, a nevelést legfontosabb céljuknak tekintők tapasztalatokat cserélnek egymással. Ezzel egyesületünk tagjainak kompetenciáját kívánjuk növelni. Tudjuk, hogy csakis kompetens felnőtt vehet kompetenssé gyereket. Tehát mi a saját kompetenciánkat próbáljuk kidolgozni, kiszélesíteni azzal, hogy egymásnak segítünk. Ezt úgy tesszük, hogy megpróbáljuk a munkánkhoz szükséges szakmák egész sorát megismerni, integrálni. Azt akarjuk, hogy ne pazarlódjon el sok-sok felnőtt energia arra, hogy olyan dolgokat akarunk megismerni, amelyek eredetileg nem tartoztak a kompetenciakörünkbe. A tapasztalatok egymásnak történő átadása mellett nehéz élethelyzetekben is megpróbáljuk egymást segíteni. Ez a tevékenység azt eredményezi, hogy mindannyian kezdjük másként látni a világot, a problémákat, más igényeink kezdenek kialakulni a nevelőmunkával kapcsolatosan. Ám mi nem akarjuk a munkahelyeket befolyásolni. A civil szférának épp ez a lényege. Engedjen meg ezzel kapcsolatban egy rövid történetet. Most voltak kint fiatal

egyesületi tagjaink Franciaországban partner-egyesületünkél, a FICEMEÁ-nál. Meglepődtek azon, hogy a francia szervezetnek olyan tagjai is vannak, akik azt a közös gondolkodási keretet, amelyet a képzés, az egyesületi tevékenység során kimunkálnak, sok esetben nem tudják érvényesíteni azokon a munkahelyeken, ahol dolgoznak. De ott ez természetes, épp azért vesznek részt az egyesület tevékenységében, hogy bizonyos szellemi igényeiket kielégíthessék.

- Valószínűleg a civil szféra egyik fontos funkciója lesz az, hogy sokan itt tudják majd megvalósítani azokat a törekvéseiket, amelyekre különböző okok miatt a munkaszerepben, a mindennapi tevékenységben nehezen vagy egyáltalán nem lehet módjuk. Megjelenik ez a funkció az Autonómia Egyesületben?

- Biztos, hogy megjelenik, de azért úgy látom, hogy az általunk közösen kialakított gondolatok, törekvések hosszabb-rövidebb idő alatt bekerülnek az egyének intézményi munkájába. 1986-87-ben megfogalmaztam egy gondolatsort, amely az egyik első. A „kell” és a „lehet” között című publikációmokban olvasható. Mondandónk nem nagy dolgok körül forgott, de valahol benne volt, hogy a gondolkodáshoz együttműködés kell, társak kellene, s ez a gondolkodás tartósan nem szakadhat el egy konkrét munkahelytől. Ilyen értelemben a civil szféra és a munkahely között némi megfelelésnek lennie kell. A demokráciában a civil szféra keretet ad a munkahely kötöttségeitől mentes gondolkodásmódnak, de tartósan a kettő nem válhat szét. A civil szférának azt kell eldöntenie, miben tud együttműködni a társadalomnak azokkal a területeivel, intézményeivel, ahol helyenként szigorú szabályozás érvényesül. Ha a civil szféra a mindenre nemet mondást, a mindentől való elhatárolódást választja, akkor nem életképes. Minden civil szervezetnek meg kell tehát találnia, hogy milyen munkaszervezettel, állami intézménnyel tudja törekvéseit összeegyeztetni. Nem zárkozhat el teljesen, csakis az együttműködési készség biztosíthatja azt, hogy a szervezet szellemi műhelyében megtermelt gondolatokat fel lehessen ajánlani. Végül is ilyen jellegű társadalmi együttműködés alapján lehet lemérni, hogy mit ér az egyesület által megformált sajátos szemlélet. Ez egyfajta kontroll. Mi is így élünk. Mi az eddigi tevékenységünkben a kisgyermekneveléssel, az óvodai neveléssel foglalkoztunk. Az Autonómia Egyesület olyan emberekből jött össze, akik arra keresik a választ, hogyan lehet a saját autonómia iránti késztetésüket, önállóságukat összeegyeztetni a munkahelyi szférával. Érdekes módon az erre való törekvés igénye a fővároson kívül élő pedagógusok körében erősebben jelentkezik. És az is látszik, hogy vidéken több pozitív tapasztalat van arról, hogy egy-egy önálló pedagógiai elképzelést hogyan lehet megvalósítani egy nevelési intézményben.

- Mi lehet ennek a magyarázata? Miért van jobb esély a szakmai autonómia érvényesítésére vidéken?

- Talán ott még előbbek az emberi kapcsolatok, talán ott még több az egymás iránti türelem, nem olyan rohanó az élettempó, ki tudják várni, amíg a másikban is megérik valamilyen elképzelés. Az „autonómiás” gondolkodásmód lényege az, hogy meg kell várni, amíg a másikban is megérik valami, nem kötelező egy, az intézményi hierarchiában magasabb szinten álló személy gondolatainak pusztá másolása, utánzása. A pszichológia utánzáselméleteiből tudjuk, hogy az utánzás hatalmi státuson alapul. A hierarchiában erősebb pozíciójú személyt utánozni kell. Nagyon érdekes egy ezzel kapcsolatos általános jelenség: hány és hány pedagógus nem ébred rá arra, hogy ilyen hatalmi nyomás miatt utánoz valakit, noha az utánzott modellel semmiben sem tud és nem is akar egyetérteni. Mi az egyesületben az ilyen jelenségeket igyekszünk felszínre hozni és tudatosítani. Ezenkívül a mindennapi életünkkel, a magunk belterjes dolgaival foglalkozunk. Persze nem

csak ezzel, hiszen a mindennapi tevékenységünk más igényeket is felvet. Amint említettem, a kompetenciánk kiterjesztése nagyon fontos a számunkra, ehhez szükségünk van más szakmák tudásának az integrálására. Ilyen például az informatika. Készült egy olvasástanításban alkalmazható számítógépes program, *Kőrösné Mikis Márta* informatikai szakember munkája. Ahhoz, hogy megértsük, és a mi gondolkodásmódunk alapján véleményt mondjunk róla, mélyebben meg kellett értenünk. Kerestünk egy fiatal, számítógéphez, informatikához értő szakembert, egy egyetemistát. Azért egyetemistát, mert ő még független, a szemlélete autonóm. Befizettük őt arra a tanfolyamra, amelynek keretében a programkészítő bemutatta ezt a bizonyos olvasástanítási programot. Az volt a kérésünk, hogy ezután ő, a szakember számoljon be nekünk, értesse meg velünk a programot. Tőle aztán megkérdezhettük mindazt, amiket ott a tanfolyamon nem kérdezhettünk volna meg, mert arra ott nem lett volna lehetőség. Ezen a módon, újabb és újabb emberi kapcsolatok építésén keresztül próbálkozunk kompetenciahatáraink tágításával. Azért említettem az emberi kapcsolatokat, mert az éves közgyűléseinken rendszeresen felvetődik az a kérdés, hogy milyen irányban fejlődjen tovább az egyesület. Növeljük-e a tagjaink számát, vagy limitáljuk-e a létszámot, és inkább a mélyítés, az intenzívebb együttgondolkodás, az elmélyültebb tapasztalatszere irányába mozduljunk-e el. Az Autonómia Egyesület egyébként egy olyan országos civil szervezet, amelynek jelenleg 110 körül van a taglétszáma. Nehezen tudjuk megszervezni a találkozóinkat, mivel messze élünk egymástól. Szekszárdon egy tagunk van, Siklóson viszont egy egész óvodai testület dolgozik 1982 óta az „autonómiás” gondolkodásmóddal.

- *Több olyan óvodai testület is van, ahol az óvónők zöme egyesületi tag?*

- Igen, több ilyen testület is van. S ez azért lényeges, mert az egyesület egyik legfontosabb, s vissza-visszatérő kérdése, hogyan lehet a nevelőintézményben folyó munkában a pedagógusok csapatmunkájának részleteit kidolgozni. A kérdés Magyarországon a bölcsődétől az egyetemig meglehetősen kidolgozatlan, s nem is csak a nevelés területén. Itt az a nagy kérdés, hogyan lehet az egén autonómiáját megőrizni úgy, hogy az intézményben együtt dolgozók tevékenysége összehangolódjék, egymást kiegészítse. Ebben számos egyedi problémát kell minden egyes intézmény esetében megoldani.

- *Az eddigiekből azt érzékelem, hogy az Autonómia Egyesület olyan civil szervezet, amely befelé építkezik. Elsősorban az egyesületbe gyűlt emberek önfelkötését, az egyes intézményekben kialakult csoportok szervezetezfejllesztését hivatott elősegíteni. Emellett egyfajta mentálhigiéniai segítséget is akar nyújtani, amennyiben egyes tagok egyéni élethelyzete ezt indokolttá teszi. Ez új elem a hazai pedagógiai civil szervezetek világában. A civil szerveződések ugyanis általában kifelé kívánnak érdekeket érvényesíteni, érdekeket egyeztetni. Mások egy-egy pedagógiai szemléletet, paradigmát akarnak a szakmai nyilvánosságban képviselni. Az Autonómia Egyesület kifelé nem is akar hatni, érdeket megjelteni?*

- Rá vagyunk kényszerítve, hogy kifelé is megjelenítsük magunkat, különben nem tudnánk létezni anyagilag. Egyébként a működésünkhöz nagyon kevésre lenne szükség akkor, ha nem akarnánk a tagjainkat segíteni írásos anyagokkal, audiovizuális eszközökkel. Ehhez pénzre, támogatásra van szükségünk. Ezek az anyagok az egyesület tagjainak képzésében nagyon fontosak, de minden bizonnyal a pedagógusképzésben és továbbképzésben jól hasznosíthatók. Az ilyen jellegű szakanyagok készítéséhez, megjelentetéséhez kaptunk az Országgyűlés civil szer-

vezeteket támogató alapjából támogatást. Mindennek ellenére vállalom azt, hogy a mi egyesületünkben az egyik legfőbb aktivitás a belső építkezés, az önépítés, a szervezettefejlesztés, az „autonómiás” gondolkodásmód belsővé tétele. A szervezettepítés nálunk azt jelenti, hogy a tagok egyénenként rájöjjenek arra, hogy ki miben tudja segíteni az egyesület keretei között a másikat. Ha semmi mást nem ért volna el az egyesület, csak annyit, hogy képzési és fejlesztő tevékenysége révén Gödöllőn a Tisza utcai városzéli földbe süppedt óvodában vagy Balatonalmádiban – és sorolhatnám a példákat tovább – a felnőttek elindultak egy fantasztikus csapatmunka felé, akkor is eredményesnek kellene mondani a tevékenységünket. Világossá vált az emberek számára, hogy nem kell ahhoz egyformának lenni, hogy egy nevelőintézményben változzon a nevelés mikéntje, hogy kialakuljon az intézmény egyéni arculata. Ezek a folyamatok egyébként nagyon nehezen indíthatók meg. Ha terepkutatóként ezt magam akartam volna megszervezni, biztos vagyok benne, egyedül nem sikerült volna. Ehhez társak kellettek, óvónők meg az egyesület tapasztalatcseréi, képzési programja. A képzésről szeretnék még annyit elmondani, hogy van az egyesületnek egy oklevele, amelyet az egyes képzések után, mintegy diplomaként, átnyújtunk a résztvevőknek. Ezen az oklevélen ez a mötött szerepel: Ki kit képez tovább? Azaz a mi egyesületünkben nem határolódik el élesen, hogy ki a képző és ki a képzett. Mindenki ad a másiknak valamit.

– *Mi a szerepe az Autonómia Egyesület életében beszélgetésünk színhelyének, a Dob Utcai Óvodának?*

– Talán nem túlzok, ha azt mondom: a Dob Utcai Óvoda az Autonómia Egyesület szülőotthona. Ez a civil szervezet az itt folyó tevékenységből született meg, ez a bázisa az egyesületünknek. Aki belép ebbe az intézménybe, bizonyára meglepődik azon, hogy nálunk minden csoportszoba ajtaja nyitva van, a gyerekek önállóan ki-be járkálnak. Az állandó nyüzgés ellenére valami hallatlan nyugalom árad az intézmény belső tereiből. A gyakorló pedagógus jól tudja, hogy ezt a nyugalmat milyen nehéz megteremteni a nyüzgő gyerekek között. A Dob Utcai Óvoda testületében szinte kötelező mindenkinek „autonómiásnak” lenni, hisz itt a falak is átítatódtak ezzel a gondolkodásmóddal. Itt tartjuk az Autonómia Egyesület bemutatóit, rengeteg külföldi vendéget fogadunk. Ide Svédország legészakibb szigetéről is jönnek foglalkozást nézni. Eközben egy normál önkormányzati intézményt működtetünk. Nem tudtuk volna bázisintézménnyé, egy egyesület motorjává tenni a Dob Utcai Óvodát a VII. kerületi önkormányzat – korábban a tanács – néhány munkatársának segítségével és a szülők támogatása nélkül. Nem ellentmondás ugyanakkor, hogy a fenntartó, azaz az önkormányzat és közöttünk állandóan ott feszül a kérdés: hogyan lehetne megoldani a Dob Utcai Óvoda sajátos helyzetét, hogyan lehetne ez a kerület, a Fővárosi Pedagógiai Intézet és a minisztérium közös intézménye. A világban sok helyen fennáll számos oktatási intézmény, amely egyszerre egy egyesület bázisintézménye és ennek kapcsán sajátos képző, továbbképző funkciókat ellátó fejlesztő műhely, s ugyanakkor a fenntartása és működtetése nem tér el a többi átlagos intézménytől. Mint ahogy a világban ezeken a helyeken az is természetes, hogy egy ilyen többféle feladatot ellátó intézményt többen tartanak fenn. Egyelőre ez ügyben még nem jött létre konszenzus.

– *Mennyire tartja ma fontosnak a társadalom a kisgyermek nevelését, megkapja-e ez a nevelési tevékenység a neki kijáró figyelmet?*

– Mindenütt a világon az tapasztalható, hogy ciklikusan változik a kisgyermeknevelés fontosságának elismerése, hol előtérbe kerül, hol háttérbe szorul. Egy

évvel ezelőtt az Oktatáskutató Intézetben módomban volt kisgyermek nevelésével foglalkozó amerikai szakemberekkel találkozni. Ők is megerősítették ezt a tapasztalatot. Amerikában egy közel 15 éves érdektelenséget mutató periódus után most kezdik megint felfedezni a kisgyermekkor jelentőségét. Talán értehetőbbé vált a társadalom, belátja, hogy baj van az iskolával, s e bajok megoldásának egyik fontos feltétele az iskoláskor előtti nevelés jobbá tétele. Magyarországon ezt a figyelmet még nem lehet igazán érzékelni. Az a nagy kérdés, hogy mikor ismerjük fel: a társadalom jövője nagymértékben függ attól, hogy a kisgyermek egészségese közegben vannak-e. Ennek felismertetése az a megelőző, védő funkció, amit a nevünkben az ANTE jelöl. Ezzel kapcsolatban megkockáztatnék egy mondatot: engem egy-egy nevelési intézményben a gyerekeknél is sokkal jobban érdekel az ott-dolgozó felnőttek pszichés egészsége. Ugyanis ha a felnőtt jól van, akkor a természetes embersége működik, és észre tudja venni, ha baj van a gyermekkel. A gyermek lelki egészségének biztosításához tehát nélkülözhetetlen az őt nevelő felnőttek lelki egészsége, épsége. Az egyesületi beszélgetések, az egymás iránti figyelem és érdeklődés ezt a lelki jóllétet hivatottak elősegíteni. Ez is része az „autonómia” gondolkodásnak. Amikor az előzőekben a csapatmunka mikéntjének a kimunkálásáról beszéltem, nem szóltam arról, hogy ennek része az intézményben együtt dolgozók jó emberi közérzetének, mentális egészségének biztosítása. Minden nevelésben, de a kisgyermekkor nevelésben különösen fontos a gyermek pszichés egészsége. Ez a szocializáció sikerességének fontos előfeltétele, ettől függ a későbbi iskolai eredményesség. Ennek a felismertetése az Autonómia Egyesület egyik legfontosabb funkciója.

- Nem érzí-e az egyesület annak szükségességét, hogy ezt a felismerést egy szélesebb - az egyesület keretein túlmutató - szakmai kör számára is megfogalmazza, hogy időről időre felhívja erre a társadalom figyelmét?

- Mindenképpen szükségesnek érezzük ezt. A tagjaink, a szakcsoportjaink saját szűkebb területükön, abban a közegben, ahol dolgoznak, ilyen szerepeket vállalnak. Emellett a konferenciák keretében megvalósuló képzéseink szintén ezt segítik elő. Ezek egyre inkább nyitott rendezvények, amelyekre nemcsak egyesületi tagok, hanem más érdeklődők is jönnek. Ez azért is érdekes, mert ellentétben az országban megszokott más szakmai konferenciákkal, nálunk nem a szakma nagy tekintélyei tartanak előadásokat, hanem mindannyian dolgozunk, vitatkozunk. Nagyon szívesen látnánk persze szaktekintélyeket, akik velünk együtt hangosan gondolkodnának. Várnánk azokat a szakembereket, akik nem előadni, hanem együtt gondolkodni jönnek, akik bele tudnak illeszkedni a mi aktív képzéseinkbe. Zárójelben jegyzem meg, hogy ezekre sokkal jobban fel kell készülni, mint egy konferencián tartandó előadásra. Számunkra is egyre fontosabb a kifelé nyitás annak érdekében, hogy nyilvánossá tegyük az értekezéseinket, a mind jobban kikristályosodó sajátos gondolkodásmódunkat, az „autonómia” gondolkodásmódot, a hitünket. A hitet - eléggé helytelenül - rendszerint egy ideológiai szférához kötik. Mi úgy véljük, egy szakma számára is fontos, hogy legyen hite. A hitből ered ugyanis a hitelesség, a hitelességből pedig a természetesség. Az egyesület a tagok hite nélkül nem tudott volna ilyen eredményesen befelé építkezni. A lelkünk mélyén nem azért adunk elő valamit, hogy kifelé hassunk, hanem magunknak, a magunk örömére.

- Tervezi-e az egyesület, hogy képzési, továbbképzési anyagait felkínálja az érdeklődő pedagógusok számára?

- Ez a legfőbb vágyunk, bár a képzési piacon mindenki képzést szeretne árulni. Reméljük, hogy az Autonómia Egyesület termel olyan gondolatokat, amelyekre a szélesebb szakmai körnek is igénye van. Érdeklünk, hogy megjelenjünk ezen a piacon, mert így talán azok is felfigyelnek ránk, akik a képzésért felelősek, észreveszik, hogy az általunk kialakított szemléletmód, az általunk felhalmozott tudás máshol, más képzésekben is hasznosítható. Talán a pedagógiai civil szervezetek életében egyszer majd el lehet jutni odáig, hogy nemcsak és nem elsősorban az Országgyűlés forrásaiból történik az anyagi támogatásuk, hanem – amennyiben szakmai értékeket hoznak létre – az erre rendelkezésre álló minisztériumi továbbképzési alapokból is. Ez ezeknek a szervezeteknek a stabilitása, önbecsülése miatt lenne nagyon fontos.

Az interjút készítette: *SCHÜTTLER TAMÁS*

IDEGEN NYELVŰ TARTALOMJEGYZÉKEK

CONTENTS

<i>László Zrinszky: Anthropology, Representative of the Man and Pedagogy</i>	4	STUDIO	
<i>Gábor Kronstein: The Chances of Teaching History in the Post-Modern Age</i>	13	<i>László Szirtes: Philosophy for Pupils of the Lower Grades</i>	58
WORLD REVIEW		<i>Ilidikó Beleznai – Péter Búki: Application of the Ritual-Innovative Therapy</i>	71
<i>Karl-Franz Göstemeyer: Is There Pedagogy after the Modernity?</i> (Translated by <i>Erika Kopp</i>)	28	<i>András Máté-Tóth – Mária Rita Kiss: Can the Democracy Be Learned?</i>	89
VIEWPOINTS		CRITICS - OBSERVER	
<i>The Problem of the Understanding and the Pedagogy. – A Conversation with Gábor Bacskák on the Post-Modern Pedagogy (Gábor Kronstein)</i>	37	<i>European Teachers (Mária Nagy)</i>	99
HORIZON		<i>We have got the textbook too... (Gábor Pöcze)</i>	104
<i>Katalin G. Havas: Does the Science Develop?</i>	46	METROPOLITAN SUPPLEMENT	
•		<i>„Only competent adults can bring up children to be competent” – A Conversation with Éva Húvös, the President of Autonomy Association (Tamás Schüttler)</i>	106
<i>Tamás Nyíri (1920-1994) (István Kamarás)</i>	57		

INHALT

<i>László Zrinszky: Anthropologie, Menschenbild und Pädagogik</i>	4	<i>Tamás Nyíri (1920-1994) (István Kamarás)</i>	57
<i>Gábor Kronstein: Chancen des Geschichtsunterrichts in der Zeit nach der Moderne?</i>	13	WERKSTATT	
WELTSPIEGEL		<i>László Szirtes: Philosophie für 9-11 jährige Kinder</i>	58
<i>Karl-Franz Göstemeyer: Pädagogik nach der Moderne? (Übersetzt von Erika Kopp)</i>	28	<i>Ilidikó Beleznai – Péter Búki: Anwendung der ritualinnovativen Therapie</i>	71
ANSICHTEN		<i>András Máté-Tóth – Mária Rita Kiss: Ist die Demokratie lernbar?</i>	89
<i>Das Problem des Begreifens und die Pädagogik – Gespräch mit Gábor Bacskák über die postmoderne Pädagogik</i>	37	KRITIK-BEOBACHTER	
BLICKFELD		<i>Europäische Lehrer (Mária Nagy)</i>	99
<i>Katalin Havas G.: Entwickelt sich die Wissenschaft?</i>	46	<i>Wir haben schon auch das Lehrbuch... (Gábor Pöcze)</i>	104
•		BEILAGE DER HAUPTSTADT	
		<i>„Nur kompetente Erwachsene können Kinder zur Kompetenz erziehen” – Gespräch mit Éva Húvös, der Vorsitzenden des Autonomie Vereins (Tamás Schüttler)</i>	106

ÚJ KATEDRA

Lapunk a pedagógusok, szülők és diákok népszerű és elterjedt havilapja kíván lenni, célja mind több iskolához, tanítóhoz, tanárhoz és családhoz eljutni.

SEGÍTSE ÖN IS A TERJESZTÉST!

A közoktatás legfontosabb eseményeiről, az iskolák életéről, tankönyvekről, tantervekről, tanszerekről, a nevelés mindenkit érdeklő kérdéseiről hírek, riportok, képes beszámolók találhatók lapunkban.

Rendszeresen közöljük, kommentáljuk, a pedagógus társadalmat, a szülőket, diákokat érintő jogi döntéseket.

Fizesse elő az ÚJ KATEDRÁT!

Negyedéves előfizetési díja mindössze 174 Ft!

Megrendelhető a mellékelt levelezőlapon vagy a szerkesztőségénél (1067 Budapest, Csengery u. 68. Tel: 132-4587, 132-4588)

OLVASÓINKHOZ

Annak érdekében, hogy 1995 januárjától zavartalanul kézhez kapják folyóiratunkat, felhívjuk Kedves Olvasóink figyelmét, szíveskedjenek időben gondoskodni az előfizetésről!

Az Új Pedagógiai Szemle előfizethető a Hírlapelőfizetési Irodánál (HELIR, Budapest XIII., Lehel út 10/a. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 219-98 636 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj fél évre 810 Ft, egész évre 1620 Ft.